

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

A lakosság élelmezéséről

Forrás:

Népszava

Bp.

(Hely)

1916. 2. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

H. szám

Budapest fővárosi háziinyomdája 1919

A lakosság élelmezéséről

napról-napra hasábos tudósításokat olvasunk a németországi lapokban. Az összes lapok a legélesebb kritikával mutatnak rá a bajokra és erélyesen követelik a legfontosabb élelszükségletek arányos elosztását és a maximális árak leszállítását. Tudjuk azt is, hogy a birodalmi gyűlésen napokig tárgyalták a közlelmezés kérdéseit és a kancellár megígérte, hogy a belpolitikai dolgokban és az élelmezésre vonatkozó kérdésekben a cenzura nem fogja a bírálatot korlátozni.

Nem vitás, hogy Németországban a meglevő élelmiszerkészletek elosztása rendszerebb és zavartalanabb mint nálunk. A lakosság rosszabbul él, mint a normális időkben, de ott a vagyonosoknak is le kellett fokozniuk igényeiket. Nálunk a vagyonos osztályok a háboruban is folytatják eddigi életmódjukat — az összesség rovására.

A legkülönbözőbb pártállású lapok egyhangzóan megállapítják, hogy a kormány és a hatóságok a meglevő készletek elosztását helytelen rendszer alapján csinálják, mert a boltok előtt való ácsorgás nem csak nagy nemzetgazdasági kárral jár, hanem a várakozók tömegeinek egészségét is veszélyezteti. Elsőrendű közérdek tehát, hogy ezen a

téren a viszonyok megváltozzanak, mert képtelenség volna, hogy a lakosok tizezreit a zord téli időben a boltok előtt várakoztasdál.

A hivatalos lap esütörtöki számában végre megjelent a Közlelmezési Hivatal szervezéséről intézkedő rendelet. Bár az új hivatal a kormány főhatósága alatt működik, a rendelet szerint mégis önálló hatáskörrel járhat el. Igaz, hogy a közlelmezés és a közellátás biztosítása érdekében szükséges rendeleteket és intézkedéseket — amelyek a kormány vagy valamelyik miniszter elhatározását igénylik — csak előkészítheti és javaslatba hozhatja, de az összes megyei, városi és községi alkalmazottakkal és közegekkel közvetlenül rendelkezhetik és hozzájuk közvetlenül intézhet rendeleteket.

Ez az új Közlelmezési Hivatal életbe léptetéséről szóló rendeletnek leglényesebb és legfontosabb rendelkezése. A nevezett tisztviselők ugyanis a Hivatal elnökének rendelkezéseit haladéknélkül és föltétlenül kötelesek végrehajtani és emiatt fölttes hatóságaik részéről felelősségre nem vonhatók. A renitenskedő vagy késlekedő tisztviselőket a Hivatal elnöke minden fegyelmi eljárás elrendelése nélkül azonnal fölfüggesztheti.

A rendeletnek ez a része alkalmas arra, hogy a közönyös vagy lekenyerezett városi

és megyei tisztviselőket a közlelmezés biztosításának szolgálatába állítsa és ha a Hivatal elnöke komoly elhatározással akar rendet teremteni, akkor az ország számos vidékén megszüntetheti a lakosság érdekelt sértő nagyobb bajokat.

Az új Közlelmezési Hivatal elnöke, báró Kürthy Lajos, már a rendelet kibocsájtása előtt botránnyos állapotnak jelezte a boltok előtt való ácsorgást. Nyilatkozatában — amelyet rajtunk kívül álló okokból eddig nem közölhettünk — többek között ezeket olvassuk:

Lehetetlen állapot, hogy a fogyasztók egész tömege órákig álljon az árusbódé előtt remegve, hogy kap-e zsírt, vaját, tejet? Első teendőnek tartom a rekvirálás szigorú keresztülvitelét, a központok ellenőrzését és az adminisztráció gyorsítását. Decentralizálni kell az árusítást, intézkedni kell, hogy a fogyasztó gyorsan és föltétlenül megkapja az őt megillető adagot.

A világháború harmadik esztendejében a kormány bizalmi embere ugyanazt állapítja meg, amit mi állandóan hangoztatunk. Az új hivatal vezetője valószínűen a legjobb szándékokkal eltelve akar hozzájárítani a föladatainak teljesítéséhez, de minden törekvése föltétlenül csődöt mond — ha megfelelő tényeknek az, amit a Hivatal elnöke egyik újabb nyilatkozatában mond — tudniillik,

82
hogy az új Hivatal fölött „a közvetlen ellen-
őrzést a földművelésügyi miniszter ur gyá-
korolja”.

A német élelmezési diktátor nagy eredmé-
nyeket ért el, mert teljhatalommal ruházták
föl. A magyar élelmező hivatal igazi veze-
tője nem lehet az a földművelésügyi minisz-
ter, aki eddig is mindenben az agráriusok
érdekeit szolgálta s aki a jövőben is meg-
akasztana minden olyan erélyes rendsza-
bályt, amely a földbirtokosok érdekeit sér-
tené, mert ez az osztály politikailag is döntő
befolyással bír.

Pedig már itt a végső ideje annak, hogy
végre nálunk is megszüntessék a vagyonos
és a szegényebb néposztályok élelmezésének
kétféle lehetőségét. Nemcsak mi látjuk az
élelmiszerelosztás helytelenségeit. A gyár-
iparosok éleshangu emlékiratban követelték
a kormánytól a dolgozók emberi táplálkozá-
sának biztosítását és más testületek is eré-
lyes intézkedéseket követeltek.

Nagy elégedetlenséget okoz, nagy gazda-
sági kárral jár a boltok előtt való ácsorgás és
az a tudat, hogy bár elég élelmiszer van,
mégis a legfontosabb életszükségleteket ép-
pen azoknak kell nélkülözniök, akik a legtöbb
áldozatot hozzák, akik a leghasznosabb mun-
kát végzik. Az új Közélelmezési Hivatal ve-
zetője szintén lehetetlennek, botrányosnak
tartja a jelenlegi állapotokat. Elismeri, hogy
erélyes intézkedésekre volna szükség. Ilyen

intézkedéseket azonban csak úgy lehet
végrehajtani, ha a Közélelmezési Hivatal
az osztályérdekeket nem veszi figyelembe,
hanem az egész népesség érdekeivel törődik.